

I. Договірне регулювання у приватному праві

Валентина Васильєва

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
завідувач кафедри цивільного права,
директор Навчально-наукового юридичного інституту
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника”
(м. Івано-Франківськ, Україна)
lawyer.vasilyeva@yahoo.com

УДК 347.453

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

АНОТАЦІЯ. Учасники цивільного обороту наділені правом укладати договори, які, без сумніву, є регуляторами суспільних відносин. Саме завдяки договору реалізуються і втілюються в життя ті цілі та інтереси, яких хотіли досягти сторони. Одним із принципів договірної права є свобода договору, яка надає можливість врегулювати відносини між сторонами на власний розсуд. Проте вагоме значення має саме нормативне регулювання окремих аспектів договору, яке, на жаль, не є досконалим. Тому виникає необхідність внесення змін до чинного цивільного законодавства і, передусім, Цивільного кодексу України (ЦК України).

Метою статті є дослідження проблемних аспектів регулювання цивільно-правового договору.

Наголошується на необхідності закріплення у ЦК України окремого підрозділу “Договірні зобов’язання” та виведенні загальних положень про договори у цій частині ЦК України, що поставить крапку у дискусії щодо багатоаспектного характеру договору. Саме тут буде місце для розмежування недійсності та неукладеності договору. Недопустимою є кваліфікація неоднозначного розуміння сторонами однієї з умов договору як відсутності згоди між сторонами. Намагання законодавця врегулювати положення про окремі договірні види у спеціальних законах автономно призводить до низки проблем (неузгодженість загальних положень про договори та спеціального законодавчого регулювання; величезна кількість істотних умов договору у спеціальних законах). Дискусійним залишається закріплення у ЦК України таких договірних конструкцій, як публічний договір та договір приєднання. Нині видається можливим закріплення у законодавстві поняття “споживчий договір”. Договір як юридичний документ має відповідати усім вимогам легітимізації (зазначення сторін договору та інших реквізитів, що ідентифікують учасників, час і місце

вчинення правочину тощо). Доцільним є аналіз предмета договору за типами договорів, що заземлило б цілу низку досліджень у правореалізаційну сферу. Ставиться під сумнів вмотивованість поділу договорів на реальні та консенсуальні. Потрібно переглянути доцільність збереження закріплених у ЦК України всіх договірних видів, передусім, це стосується групи договорів щодо передачі майна в користування, тощо.

Отже, у зв'язку з наявністю низки проблемних аспектів у регулюванні цивільно-правового договору, необхідним насамперед є перегляд положень чинного ЦК України в частині договірних прав.

Ключові слова: цивільно-правовий договір; істотні умови договору; юридичний факт; регулятивність; реальні договори; консенсуальні договори.

Перманентне реформування цивільного законодавства спричинило створення великого нормативного масиву регулюючих норм, іноді безсистемних, іноді запозичених із “чужих” правових систем та не інтегрованих у національне право. Сучасний стан вітчизняного нормотворення договірних регулювань сигналізує про необхідність доктринального осмислення теоретичних основ договірних прав та ревізії усіх чинних норм, зокрема й положень Цивільного кодексу України (далі – ЦК України)¹.

У цьому сенсі слід визначитися із низкою концептуальних для зазначеного інституту проблем. Передусім, це розуміння правової природи договору та кваліфікація відносин, що виникають із договору як юридичного факту. На часі ревізія системи договорів та оцінка доцільності договірних видів у чинній редакції ЦК України. Настав час визначитися із розумінням “споживчого договору” та закріпити його дефініцію. Виникають питання практичної доцільності дитохомного поділу договорів на реальні та консенсуальні тощо. Переосмислення потребує і ст. 638 ЦК України щодо кваліфікації та встановлення істотних умов договору та їх переліку у спеціальному законодавстві. Слід нормативно закріпити поняття такої категорії, як “предмет договору”; визначитися із юридичною оцінкою колізій, які з'являються, коли договір поіменований на власний розсуд, а сутність правовідносин, що виникли, є іншою; потребує нормативного реагування на рівні ЦК України низка інновацій щодо регулювання ІТ-сфери тощо.

Закріплення у ЦК України окремим підрозділом “Договірні зобов'язання” та виведення загальних положень про договори у цій частині кодексу, на нашу думку, поставили б крапку у довготривалій дискусії щодо багатоаспектного розуміння договору у праві України, а саме: договір як факт (угода); договір як зобов'язальне правовідношення; договір

¹ Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>> (дата звернення: 01.02.2019).

як фіксує документ. Новели ЦК України щодо свободи договору, надання можливості сторонам на власний розсуд врегульовувати відносини та положення кодексу щодо співвідношення норм договірних прав і положень договору призвели до появи серед характеристик договору ще такої ознаки, як його регулятивний характер.

Зазвичай ці питання вважають суто теоретичними. Проте така думка є хибною. Різноманітні характеристики договору дають можливість вирішувати конкретні практичні завдання. Зокрема, така ознака, як регулятивність, дає відповідь на запитання щодо правомірності відступу від норм права та врегулювання відносин сторін іншим способом, або дає можливість зняти будь-яке несприйняття положень новел, що регулюють відносини сторін, особливо у непоіменованих договорах. Коли йдеться про проблеми неукладеного договору, то підлягає оцінці договір як юридичний факт. Коли ми аналізуємо недійсність договору, то аналізуємо договір правовідношення. При наявності відступу від передбаченої законом форми договору оцінці підлягає, передусім, договір як документ.

Метою дослідження є вивчення проблемних аспектів регулювання цивільно-правового договору.

Одним із основних завдань цивільно-правового регулювання суспільних відносин ще за часів СРСР було і залишається забезпечення стабільності товарного обороту. На виконання цього завдання були спрямовані ціла низка презумпцій правомірності та обмеженість способів захисту порушеного права. Зокрема, це торкається оспорюваних правочинів, заборона ввідиції певних видів цінних паперів, вимога до виконання зобов'язання в натурі та заборона грошової компенсації взамін на виконання зобов'язання, презумпція дійсності договору, доки суд не встановить протилежне, тощо. За зазначеним проглядається спрямованість законодавця на збереження укладеного договору, особливо коли сторони його не заперечують.

Введення у предмет правового захисту, нарівні із суб'єктивним правом, охоронюваного законом інтересу, значно розширило коло потенційних осіб, які можуть поставити під сумнів добросовісність поведінки суб'єктів договору-домовленості. Йдеться про третіх осіб, які не є учасниками договірних правовідношень. Захист власного інтересу може бути вмотивованою підставою третьої сторони для порушення питання про недійсність договору. Визнання договорів недійсними у певних випадках лише відновлює формальну законність, але одночасно фактично руйнує ту чи іншу ланку цивільного обороту. Тому застосування такого способу захисту, як визнання договору недійсним, має застосовуватися

надзвичайно обережно, коли відновлення правового порядку в принципі неможливе іншими способами², або коли йдеться про захист інтересу – взагалі не застосовуватися. Велика кількість “спам-законодавства” також не сприяє непорушності договору, оскільки знаходяться положення закону, якими зацікавлена сторона може мотивувати наявність “правових вад” у договорі, поставити під сумнів його правову визначеність.

Для правозастосування важливе значення має розмежування станів визнання договору недійсним і визнання договору неукладеним. Остання конструкція не вписується у межі цивільно-правового регулювання договірних відносин, оскільки ЦК України не містить такого способу захисту цивільних прав, як визнання договору неукладеним. З огляду на це сторони (та й суд за власною ініціативою) не має права заявляти позов про визнання договору неукладеним. Інакше кажучи, рішенням суду встановлюється не факт, а відсутність факту. Крім того, слід погодитися з думкою вчених про розмежування стану недосягнення згоди за всіма істотними умовами та неоднозначне розуміння сторонами тієї чи іншої умови, яке вирішується шляхом тлумачення. Є недопустимою кваліфікація неоднозначного розуміння сторонами однієї умови договору як відсутності згоди між сторонами.

Гіпертрофоване збільшення законодавства, передусім, за економічними сферами правового регулювання, та прийняття цілої низки спеціальних законів призвело до того, що договори у конкретних сферах “починають автономне життя” без кореляції із положеннями ЦК України. Це означає, що законодавець прагне врегулювати положення про окремі договірні види у спеціальних законах автономно. Це призводить до низки проблем. Перша торкається того, що навіть загальні положення про договори та спеціальне законодавче регулювання не узгоджуються між собою. Наприклад, предмет договору про надання комунальних послуг навіть у межах одного нормативного акта визначається по-різному: або як послуги, або як роботи. І це аж ніяк не є тільки теоретичним питанням, оскільки виникають питання кваліфікації правовідносин та вибору загальних положень про певні групи договорів.

Друга проблема лежить у площині загальних положень про визнання договору як юридичного факту. Йдеться про конструювання ст. 638 ЦК України, де однією з умов укладеності договору є домовленість щодо всіх його істотних умов, які визначені в законі як такі, що узгоджуються сторонами. “Чудернацтво” законодавця тут проявляється як ніде інде.

² Є Беляневич, ‘Стабільність громадянського оборота: проблеми теорії’ в *Громадянське право: виклики часу: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 70-літньому ювілею доктора юридических наук, професора А. Г. Диденко* (2014) 111.

Переліки істотних умов у спеціальних законах досягають 20–30 обов’язкових умов. Відбувається бездумне зарегулювання відносин, яке, окрім цілої низки колізій, нічого іншого не привносить у систему правового регулювання відповідних інститутів у країні.

Наприклад, законодавець у договорі на туристичне обслуговування істотною визнає умову про надання споживачу необхідної інформації до початку надання послуг. Хоча слід зазначити, що інтереси споживача у цій площині достатньо захищені Законом України “Про захист прав споживачів” (далі – Закон)³. Наприклад, щодо договору оренди законом визначено 11 істотних умов; щодо житлово-комунальних послуг (законодавець не поскупився) – аж 18. Така ситуація аж ніяк не впливає на стабільність майнового обороту.

Загалом важливо зрозуміти те, що встановлення законом істотних умов договору спрямоване, передусім, на збереження правової природи того чи іншого договору та забезпечення нормального цивільного обороту. До істотних умов договору за ст. 638 ЦК України віднесено: предмет; умови, визначені законом, і такі, які є необхідними для договорів цього виду; умови, які сторони самостійно визначають як істотні. Якщо стосовно перших двох груп істотних умов позиція законодавця більш-менш зрозуміла, то необхідність третьої групи пояснити важко. Спроектуювши це положення на практику укладення договору, доходимо висновку, що якщо сторони і заявлять про істотність для них тих чи інших положень майбутньої угоди, але не домовляться щодо всіх його умов, то його укладення просто не відбудеться. Який сенс виділяти таку групу істотних умов?

Досліджуючи істотні умови договорів та їхні види, не слід вільно їх тлумачити, а саме ділити на ті, які визначені законом як істотні, та істотні умови договору, які є необхідними для договорів цього виду. Виникає запитання: де визначено, які умови необхідні для договорів цього виду?

Істотні умови договору можуть встановлюватися тільки законом, а не підзаконними нормативними актами. Це положення є важливим з огляду на дещо ширше тлумачення (зокрема й судами) джерел встановлення істотних умов, а саме “законодавством”. Ця категорія включає і підзаконні нормативні акти, які перенасичені істотними умовами щодо окремих видів договорів. Важливим для розуміння загального механізму встановлення істотних умов договору є підхід, що саме вони визначають найважливіші елементи його змісту, необхідність формування яких впливає з природи того чи іншого договірної виду чи окремого договору.

³ Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>> (дата звернення: 01.02.2019).

Слід звернути увагу на те, що істотні умови договору не можуть встановлюватися законодавцем необґрунтовано, всупереч сутності певних видів договорів. Утім, іноді законодавець йде іншим шляхом, коли в окремих законах визначає занадто широкий перелік істотних умов договору, про що було зазначено вище.

Тому для стабільності майнового обороту слід переглянути ст. 638 ЦК України і визначитися з єдиними для всіх видів договорів істотними умовами – умовою про предмет та тими істотними умовами, які, як такі, можуть бути передбачені в імперативній нормі закону.

Засилля норм публічного права вихолощує приватноправові механізми правового регулювання, такі як свобода договору та диспозитивність норм. Певним детонатором цієї проблеми було включення до ЦК України таких договірних конструкцій, як публічний договір та договір приєднання. Нічого особливо корисного ці конструкції в регулювання договірних зобов'язань не привнесли. Перша нівелює договірну свободу в можливості обирати на власний розсуд сторону договору, а друга – зміст договору. По-перше, регулювання фактичних відносин, на які спрямовані ці договірні конструкції, лежить у площині конкурентного законодавства та Закону⁴. По-друге, ці конструкції завжди слугують тією “комірчиною”, де може критися безпідставний відступ від основних цивілістичних засад правового регулювання. Вони породжують невмотивоване становище суб'єкта договору як слабшої сторони. Проте саме з метою захисту слабшої сторони прийнятий Закон. Його призначення – відцентрувати баланс інтересів сторін договору, коли одна з них є економічно сильнішою або займає монопольне становище на ринку. На часі закріплення у ЦК України категорії “споживчий договір” зі збереженням спеціального закону.

Слід розмежовувати розуміння договору як юридичного документа та договір-правочин. Таке розмежування знімає усі питання, пов'язані з тим, чи є назви сторін, їх реквізити істотними умовами договору. Договір як юридичний документ повинен відповідати усім вимогам легітимізації, що, передусім, передбачає зазначення сторін договору та інших реквізитів, які ідентифікують учасників, час і місце вчинення правочину. Обсяг тексту договору прийнято називати “правничим матеріалом”. Він повинен мати оптимальний обсяг, сприйнятий до розуміння. На практиці ми маємо справу з договорами, обсяг умов яких перевищує здатність їх вивчити в розумний строк і зрозуміти не тільки пересічному суб'єкту, а й подекуди юристу.

⁴ І Банасевич, ‘Теоретико-правові підходи до розмежування споживчого та публічного договорів’ (2017) 43 Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України 67-75.

Бажання сторін перенести в документ, окрім особливих положень, усі норми позитивного права призводить до появи “договорів-брошур”. А відсутність навиків законодавчої техніки надзвичайно ускладнює їх тлумачення та застосування. Культура складання правничого тексту полягає у його максимально зрозумілому викладенні для пересічного читача. На практиці ми маємо справу зі свідомими пастками, які розміщуються по всьому тексту договірному документу у формі перекирчуень, повторного регулювання із залученням іншого термінологічного арсеналу, великої кількості відсилочних положень до самого тексту договору тощо.

Необхідно визначитися із розумінням предмета договору, можливо, погоджуючись із уже висловленою у літературі думкою, що предметом договорів є об’єкти цивільних прав. Належна домовленість сторін щодо предмета договору певним чином детермінує подальше виконання договірних обов’язків із передання речі, виконання робіт чи надання послуг. Предмет цивільно-правового договору сприяє задоволенню інтересу сторін договору, що виник при його укладенні, а всі інші істотні умови деталізують процес задоволення зазначеного інтересу та допомагають у цьому. Предмет договору є єдиною істотною умовою, щодо якої сторони мають дійти згоди за будь-яким договором. Це має важливе значення, особливо з огляду на значну частку нелегалізованих договорів, із тексту яких подекуди не зрозуміло, про які дії сторін йдеться. Одночасно слід було б проаналізувати предмет договору за типами договорів, що заземлило б дослідження у правореалізаційну сферу. Відсутність домовленості за тією чи іншою істотною умовою договору не може бути встановлена через наміри сторін у суді. Визначення вказаного моменту є важливим для практики правозастосування та правильного вирішення судових спорів. Не слід переобтяжувати договірний матеріал положеннями, які закріплені у законі, особливо коли йдеться про імперативну норму.

У вітчизняній цивілістиці існує низка доктринальних проблем, які, незважаючи на проведені дослідження, продовжують перебувати в центрі наукових дискусій. Важко назвати цивіліста, який не звертався б до питання поділу договорів на реальні та консенсуальні, який має своїми витоками римське приватне право. А чи має така класифікація практичне підґрунтя?

В основу зазначеного вище поділу було покладено розуміння моменту укладення договору – в одному випадку це факт передачі речі, а в іншому – досягнення домовленості сторін.

Слід звернути увагу на те, що йдеться про визнання факту укладення договору чи настання права вимоги виконання обов’язків за договором.

Повертаючись до дискусії щодо реальних і консенсуальних договорів, важливо дати відповідь на питання про момент виникнення прав та обов'язків за укладеним договором, значення вчинення дії для виконання договору, для настання права вимоги за договором. У дискусії важливо розмежувати динаміку договірної зобов'язання або стадії виконання договору. Припускаємо, що реальний договір був укладений у письмовій формі. Виникає запитання: у сторін виникли права та обов'язки з моменту його укладення, чи маємо ми право наполягати на існуванні “правового вакууму” до моменту передачі речі за таким договором?

Якщо звернутися до положень ст. 626 ЦК України, то законодавець визначає договір через ‘домовленість сторін, спрямовану на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків’⁵. Визначальним для визнання юридичного факту укладення договору є не оформлення документа, не передача майна, а факт досягнення згоди. Сторони повинні не тільки сформулювати своє погодження на встановлення, зміну чи припинення прав та обов'язків, а й об'єктивовано його виразити. При такій концепції визначальною є воля осіб, а не дія. Інакше кажучи, якщо поєднується момент досягнення згоди і дія особи на передачу речі, то найімовірніше йдеться про договори, які виконуються у момент їх укладення. Цей факт жодним чином не змушує нас ставити під сумнів загальну концепцію визнання моменту укладення договору, яка реалізована у ст. 626 ЦК України. Прихильники групи консенсуальних договорів, як приклад такої договірної конструкції, зазвичай називають договір перевезення вантажу, при цьому підкреслюючи, що вантажовідправник не має права вимагати подачі вагонів на підставі укладеного договору перевезення. Проте немає переконливої аргументації “чому не має права вимагати, якщо сторони про це домовилися?” Як же тоді бути із загальною нормою про домовленість у належній формі сторін щодо усіх істотних умов договору як факту укладення договору (ст. 638 ЦК України)? А якщо він вважається укладеним, то і чинним з моменту укладення? У розрізі цього питання буде цікаво системно, а також із позиції юридичної техніки проаналізувати ст. 640 ЦК України “Момент укладення договору” (варто звернути увагу, що є факт укладення договору, а є момент укладення договору). Норма кодексу передбачає різні моменти укладення договору. Перший – отримання акцепту на пропозицію, другий – передання майна або вчинення відповідної дії, третій – якщо договір передбачає нотаріальне посвідчення, то він є укладеним із моменту нотаріального посвідчення. У випадку, коли договір позички, сконструйований як реальний, нотаріально посвідчується, то моментом його укладення є момент но-

⁵ Цивільний кодекс України (н 1).

таріального посвідчення, і тоді факт передачі речі значення для чинності немає. Чи можемо вважати, що права та обов'язки за договором позички виникають із моменту нотаріального посвідчення чи з моменту передачі речі? Виходить, що за такої умови факт передачі речі нівелюється, хоча залишається головним обов'язком позикодавця. Напрошується цілком логічний висновок: коли, наприклад, договір позички укладається усно чи письмово – то його слід вважати реальним, а коли сторони такий договір нотаріально посвідчують – то він займає своє місце серед групи консенсуальних договорів? Така схоластика ставить під сумнів вмотивованість такої класифікації або є запрошенням до подальшої дискусії та відповіді на запитання.

Слід визначитися, наскільки відповідає сьогоденню концепція поділу договорів на реальні і консенсуальні, чи допомагає конструкція реального договору вирішувати питання виконання договору, чи швидше породжує низку нових питань, або ж такий поділ – це радше дань римським правовим традиціям?

Висновки. Перегляд положень ЦК України у частині договірного регулювання не повинен передбачати тільки його доопрацювання та збільшення у розмірі. Слід переглянути доцільність збереження закріплених у кодексі всіх договірних видів. Зокрема, невідкладної ревізії потребує група договорів про передачу майна в користування⁶. Можливість укладення договору найму нерухомого майна передбачено нормами, які містяться у різних параграфах і, на думку законодавця, мали б регулювати різні договірні види. Наприклад: договір найму нерухомого майна (ст. 60 ЦК України); найм будівлі або іншої капітальної споруди (параграф 4 ст. 795 ЦК України); договір найму (оренди) нерухомого майна – житла (ст. 820 ЦК України); позички нерухомого майна (ст. 828 ЦК України)⁷. Зазначене вище та тлумачення нормативного матеріалу свідчить про дублювання регулятивних норм і створення низки колізій, адже всі вони спрямовані на регулювання користування нерухомим майном. Знайомство з правничим матеріалом цієї групи договорів не переконує нас у необхідності їх збереження у такому вигляді.

Всі наведені у статті аргументи є підтвердженням необхідності перегляду положень чинного ЦК України в частині договірного права й окреслює тільки незначну частину проблем у сучасному стані договірного регулювання.

⁶ Н Бойко, *Договір позички* (Нова зоря 2015) 280.

⁷ О Дзера та Н Кузнєцова та В Луць (ред), *Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України*, т 2 (5-те вид, Юрінком Інтер 2013) 1117.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Pro zakhyst prav spozhyvachiv [On Consumer Rights Protection]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 12 travnia 1991 r. № 1023-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>> (accessed: 01.02.2019) (in Ukrainian).
2. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 16 sichnia 2003 r. № 435-IV <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>> (accessed: 01.02.2019) (in Ukrainian).

Bibliography

Authored books

3. Boiko N, *Dohovir pozychky [Loan Agreement]* (Nova zoria 2015) (in Ukrainian).

Edited books

4. Dzera O ta Kuznietsova N ta Luts V (red), *Naukovo-praktychnyi komentar Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy [Scientific and Practical Commentary of the Civil Code of Ukraine]*, t 2 (5th edn, Yurinkom Inter 2013) (in Ukrainian).

Journal articles

5. Banasevych I, 'Teoretyko-pravovi pidkhody do rozmezhuвання spozhyvchoho ta publichnoho dohovoriv' ['Theoretical and Legal Approaches to Distinguishing between Consumer and Public Contracts'] (2017) 43 Aktualni problemy vdoskonalennia chynnoho zakonodavstva Ukrainy (in Ukrainian).

Conference papers

6. Belianevych Ye, 'Stabylnost hrazhdanskoho oborota: voprosy teorii' ['Stability of Civil Commerce: Issues of Theory'] v *Hrazhdanskoe pravo: vyzovy vremeny: materialy Mezhdunarodnoi nauchnoi konferentsyy, posviashchennoi 70-letnemu yubyleiu doktora yurydycheskykh nauk, profesora A. H. Dydenko [Civil Law: Challenges of the Time: Materials of the International Scientific Conference Dedicated to the 70th Anniversary of Doctor Habil. of Law, Professor A. G. Didenko]* (2016) (in Russian).

Valentyna Vasilyeva

REGULATING A CIVIL-LAW CONTRACT: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS

ABSTRACT. Participants of civil commerce have the right to enter into contracts which, undoubtedly, are the regulators of public relations. It is the contract owing to which the goals and interests intended by the parties are realized and implemented. One of the contract law principles is freedom of contract which allows settling the relations between the parties at own discretion. However, it is the regulatory control of a contract's certain aspects which is of great importance and, unfortunately, it is not perfect. Therefore, there is a need to amend the current civil legislation, and especially the Civil Code of Ukraine (Ukraine's CC).

Валентина Васильєва

The purpose of the article is to study the problematic aspects seen in the regulation of civil-law contracts.

The author emphasizes the need to consolidate in Ukraine's CC a separate subsection "Contractual Obligations" and to formulate the general provisions regarding contracts in this part of Ukraine's CC, thus putting an end to the discussion about the multidimensional nature of contract. Here will be the place for distinguishing between the invalid contracts and the contracts which are not concluded. It is inadmissible to regard the ambiguous understanding by the parties of a contract's term as the lack of agreement between these parties. The legislator's attempt to regulate the provision on separate types of contract in specific laws autonomously results in a number of problems (inconsistency between the general provisions on contracts and special-purpose legal regulation, a huge bulk of essential terms of contract in special laws). There is still controversy regarding consolidation in Ukraine's CC of such contract types as public contract and contract of accession. Currently, it is possible to consolidate the concept of "consumer contract" in legislation. The contract as a legal document should meet all of the requirements of legitimization (specification of the parties to the contract and other details identifying the parties, time and place of the transaction, etc.). It is advisable to analyze the subject matter of a contract by the contract types, and this would link a number of research efforts to the law implementation domain. The author questions whether it is appropriate to divide contracts into real and consensual. There is a need to reconsider the appropriateness of maintaining all of the types of contracts enshrined in Ukraine's CC, and primarily this relates to the group of contracts for transfer of property for use, etc.

Thus, given the presence of a range of problematic aspects in the regulation of civil-law contract, there is a priority need to review the provisions of the current Civil Code of Ukraine with regard to contract law.

KEYWORDS: civil-law contract; essential terms of the contract; legal fact; regulativity; real contracts; consensual contracts.